

Biuletyn Informacyjno Metodyczny

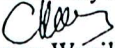

Nr 7 – Lipiec 2002

Szanowni Państwo.

W wakacyjnym numerze zamieszczamy ciekawe scenariusze lekcji, sprawdziany i testy z różnych przedmiotów i zachęcamy do poszukiwania wiedzy w Pedagogicznej Bibliotece.

Specjalista koordynator
doradztwa metodycznego

mgr Grażyna Wasilewska

Naczelnik
Wydziału Edukacji

dr Joanna Marchel

II. Z BIEŻĄCYCH PRAC ZESPOŁU DORADCÓW METODYCZNYCH

1. Test z wiedzy samochodowej podsumowujący nauczanie przedmiotu: Obsługa i naprawa pojazdów samochodowych w Technikum Samochodowym

Z podanych niżej odpowiedzi wybierz jedną właściwą:

- Zawory w głowicy należy regulować, gdy silnik:
 - osiągnął temperaturę określoną przez jego producenta
 - jest gorący (ma temperaturę powyżej 25°C)
 - jest zimny (ma temperaturę poniżej 10°C)
- Jeśli podczas jazdy w zestawie wskaźników zaświeci się lampka kontrolna ładowania akumulatora, oznacza to najprawdopodobniej, że:
 - przepalił się bezpiecznik obwodu ładowania
 - pękł pasek klinowy
 - nastąpiło zwarcie jednej lub kilku diod alternatora
- Podstawowym warunkiem bezpiecznej pracy pod samochodem umieszczonym za pomocą przenośnego podnośnika hydraulicznego jest:
 - ustawienie podstawek pod punktami podparcia podwozia
 - odłączenie akumulatora
 - zwoinienie dźwigni hamulca awaryjnego
- Przeciętne ugięcie prawidłowo naciągniętego paska klinowego napędu prądnicy lub pompy cieczy chłodzącej pod naciskiem 100 N silnika samochodu osobowego (jeżeli dokumentacja pojazdu nie stanowi inaczej) powinno wynosić:
 - 15...20 mm
 - 10...15 mm
 - 5...10 mm
- Do montażu którego z niżej wymienionych elementów silnika zaleca się użyć oleju silnikowego?
 - uszczelki głowicy
 - paska zębatego rozrządu
 - wału korbowego
- Spadek ciśnienia oleju mierzony w głównym przewodzie olejowym silnika może być spowodowany:

- a) nadmiernym stopniem sprężania
- b) zbyt późnym zapłonem
- c) zużytymi panewkami wału korbowego

7. Minimalna dopuszczalna w Polsce głębokość rzeźby bieżnika opony wynosi:

- a) 1cm
- b) 1,6mm
- c) 0,6mm

8. W pojeździe ze wspomaganiem układu kierowniczego pomiar kąta-
luzu na kole kierownicy powinien odbywać się:

- a) przy włączonym silniku
- b) przy wyłączonym silniku
- c) jest to obojętne

9. Tłoki w silniku mają na ogół kształt:

- a) idealnego walca
- b) baryłki
- c) owalnego stożka ściętego

10. Podstawowym parametrem wyznaczanym na stanowisku podczas badania kontrolnego układu hamulcowego jest:

- a) opóźnienie hamowania
- b) siła hamowania
- c) droga hamowania

11. Grupy selekcyjne w szeregu wymiarów naprawczych stosuje się:

- a) w celu zmniejszenia dokładności wykonania części zamiennych
- b) w celu zwiększenia dokładności wykonania części zamiennych
- c) w celu zmniejszenia liczby wymiarów naprawczych

12. W trakcie eksploatacji silnika najszybciej zużywają się:

- a) tłoki
- b) pierścienie tłokowe
- c) cylindry

13. Zużycie płynu hamulcowego w trakcie eksploatacji pojazdu polega przede wszystkim na:

- a) zanieczyszczeniu przez wytrącający się osad
- b) zmianie składu chemicznego
- c) zwiększeniu zawartości wody

14. Podczas przygotowywania elektrolitu do akumulatora nie wolno wlewać:

- a) wody destylowanej do kwasu siarkowego
- b) kwasu siarkowego do wody destylowanej
- c) kolejność jest obojętna, gdyż nie grozi to poparzeniem ciała

15. Pęcherzyki gazu wydostające się na powierzchnię cieczy chłodzącej silnik, obserwowane w zbiorniku wyrównawczym podczas pracy silnika świadczą o:

- a) uszkodzeniu uszczelki pod głowicą
 - b) uszkodzeniu pompy wody
 - c) uszkodzeniu uszczelki pod pokrywą termostatu
16. Ocena skuteczności działania układu hamulcowego możliwe jest na podstawie wyniku pomiaru:
- a) siły nacisku na pedał hamulca
 - b) opóźnienia hamowania
 - c) skoku jałowego pedału hamulca
17. Dymomierz absorpcyjny służy do pomiaru dymienia silnika ZS poprzez:
- a) pomiar stopnia zaciemnienia bibulki
 - b) określenie masy sadzy w jednostce objętości spalin
 - c) pomiar stopnia osłabienia strumienia światła przechodzącego przez spaliny
18. Zabarwienie czarne spalin podczas pracy silnika z ZS może być spowodowane:
- a) przenikaniem do komory spalania wody wskutek uszkodzenia uszczelki pod głowicowej
 - b) spalaniem nadmiernej ilości oleju
 - c) niewłaściwą regulacją pompy wtryskowej
19. Śruby kół jezdnych samochodu osobowego należy dokręcać:
- a) parami
 - b) na krzyż
 - c) kolejno (idąc po obwodzie kół)
20. Olej silnikowy o najwyższej klasie jakościowej który może być stosowany zarówno do silników benzynowych jak i wysokoprężnych, jest oznaczony symbolem:
- a) 10W40 CD/SF
 - b) 15W30 CC/SF
 - c) 5W40 SG

Poprawne odpowiedzi:

1-a, 2-b, 3-a, 4-b, 5-c, 6-c, 7-b, 8-a, 9-c, 10-b, 11-b, 12-b, 13-c, 14-a
15-a, 16-b, 17-c, 18-c, 19-a, 20-a

Opracował: mgr inż. Mirosław Chazan
nauczyciel przedmiotów zawodowych
w ZSZ Nr 2 w Białej Podlaskiej

2. Test z wiedzy samochodowej podsumowujący
nauczanie przedmiotu: Budowa pojazdów
samochodowych w Technikum Samochodowym

Z podanych niżej odpowiedzi wybierz jedną właściwą:

1. Tak zwane mokre tuleje cylindrów stosowane w silnikach to:
 - a) tuleje montowane do kadłuba z użyciem oleju
 - b) tuleje wykonane z płynnego żeliwa
 - c) tuleje chłodzone przez bezpośredni kontakt z cieczą
2. Podstawowym zadaniem koła zamachowego w silniku samochodu osobowego jest:
 - a) ograniczenie nierównomierności pracy silnika
 - b) umożliwienie przenoszenia napędu z silnika poprzez sprzęgło na skrzynkę biegów
 - c) obracanie wału korbowego za pomocą rozrusznika
3. Stopień sprężania to stosunek:
 - a) objętości całkowitej cylindra do objętości komory sprężania
 - b) objętości skokowej cylindra do objętości komory sprężania
 - c) objętości komory sprężania do objętości całkowitej cylindra
4. Połączenie tarczy sprzęgła z walkiem sprzęgłowym to połączenie:
 - a) klinowe
 - b) gwintowe
 - c) wielowypustowe
5. Katalizator trójfunkcyjny służy do redukcji w spalinach następujących związków:
 - a) CO_2 , H_2O , SO_4
 - b) CO_2 , NO_x , CII
 - c) CO , NO_x , CII
6. Symbol „70” w oznaczeniu opony 175/70 R 13 oznacza:
 - a) wskaźnik wysokości przekroju poprzecznego w %
 - b) wskaźnik szerokości przekroju poprzecznego w %
 - c) wysokość przekroju poprzecznego w mm
7. Silnik krokowy w samochodzie jest stosowany do:
 - a) regulacji biegu jałowego silnika
 - b) regulacji prędkości pracy wycieraczki
 - c) regulacji luzu zaworów silnika

8. W zasobnikowym układzie wtryskowym (Common Rail) pompa wysokiego ciśnienia jest pompą:
- a) promieniową zębatą
 - b) promieniową tłoczkową
 - c) promieniową wirnikową
9. Hydrauliczny wyprężnik sprzęgła jest zasilany z:
- a) obwodu wspomagania układu hamulcowego
 - b) obwodu hydraulicznego układu hamulcowego
 - c) obwodu wspomagania układu kierowniczego
10. Stosowana w układach wylotowych przed katalizatorem sonda lambda mierzy ilość tlenu w spalinach i przesyła sygnał do urządzenia sterującego silnika o pośrednim wtrysku benzyny w celu:
- a) sprawdzenia działania katalizatora
 - b) zwiększenia mocy silnika
 - c) zasilania silnika mieszkanką stechiometryczną
11. Kąt pochylenia koła to kąt zawarty pomiędzy:
- a) płaszczyzną symetrii koła i płaszczyzną równoległą do nawierzchni
 - b) płaszczyzną symetrii koła i prostą prostopadłą do osi piasty koła
 - c) płaszczyzną symetrii koła i osią piasty koła
12. ASR to skrót oznaczający układ:
- a) zapobiegający blokowaniu kół podczas hamowania
 - b) zapobiegający poślizgowi kół podczas przyspieszania
 - c) stabilizujący tor jazdy
13. Samochód hamuje na nawierzchni o współczynniku przyczepności $\mu = 0,6$. Zakładając, że przyspieszenie ziemskie $g = 10 \text{ m/s}^2$, największa wartość opóźnienia hamowania, które może osiągnąć ten pojazd, wynosi:
- a) 6 m/s^2
 - b) 3 m/s^2
 - c) $0,6 \text{ m/s}^2$
14. Wylącznik kick-down występuje w:
- a) układzie sterowania sprzęgła
 - b) układzie sterowania automatycznej skrzynki biegów
 - c) układzie kierowniczym ze wspomaganielem elektrycznym

15. W czterocyndrowym silniku czterosuwowym o pojemności 1200 cm³ objętość komory sprężania wynosi 30 cm³. Ile wynosi stopień sprężania tego silnika?
- a) 12
 - b) 11
 - c) 10
16. Charakterystyka trakeyjna samochodu odzwierciedla zależność:
- a) siły napędowej od prędkości
 - b) przyspieszeń od mocy silnika
 - c) oporów ruchu od obciążenia
17. Prawidłowa jednostka za pomocą której można wyrazić zbieżność połówkową kół przedniej samochodu to:
- a) 1/mm
 - b) mm
 - c) km/mm
18. Przeciętna wartość sprężania silnika o ZI wynosi:
- a) 8... 14
 - b) 14... 24
 - c) 24... 36
19. Liczba oktanowa paliwa wyraża:
- a) jego zdolność do samozapłonu
 - b) jego wartość opalową
 - c) odporność na spalanie detonacyjne
20. Amortyzator w zawieszeniu pojazdu pozwala na:
- a) tłumienie drgań elementów zawieszenia
 - b) zwiększenie sztywności zawieszenia
 - c) ograniczenie ugięcia elementów sprężystych zawieszenia

Poprawne odpowiedzi:

1-c, 2-a, 3-a, 4-c, 5-c, 6-a, 7-a, 8-b, 9-b, 10-c, 11-b, 12-b, 13-a, 14-b, 15-c, 16-a, 17-b, 18-a, 19-a, 20-a

Opracował: mgr inż. Mirosław Chazan
nauczyciel przedmiotów zawodowych
w ZSZ nr 2 w Białej Podlaskiej

3. Sprawdzian wiadomości i umiejętności polonistycznych dla uczniów klas IV szkoły podstawowej po pierwszym etapie kształcenia (na wejściu) opracowany przez nauczycielki języka polskiego Szkoły Podstawowej nr 3 w Białej Podlaskiej
Dorotę Chrabąską i Józefę Gołębiewską

Test, który będziesz rozwiązywać, zawiera 15 zadań zamkniętych, tekst z lukami i jedno zadanie otwarte. Każde z zadań zamkniętych ma trzy odpowiedzi do wyboru: A, B, C, ale tylko jedną prawdziwą. Gdy ją wybierzesz, zamaluj odpowiednią literę. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 45 minut.

Powodzenia!

- I. Przeczytaj uważnie tekst i wskaż właściwą odpowiedź na pytania od 1 do 6.

BAŚŃ ESKIMOSKA

Stary pasterz wraz ze swym wiernym psem strzegł stada reniferów. Pewnego razu jeden z renów zginął. Bogaty właściciel stada strasznie się rozzłościł. Wypędził starca na poszukiwanie zaginionego zwierzęcia. Pasterz i pies długo szukali renifera. W końcu wyczerpani trafili nad morze. Zrozpaczony starzec usiadł na skale. Pies skomlał żałośnie u jego stóp. Nagle morze się wzburzyło. Ponad falami ukazał się Duch Morza w Isniącej koronie z perel i koralu. Na jego rozkaz ze spienionej fali wyszło stado pięknych renów. Litościwy władca mórz ofiarował je skrzywdzonemu pasterzowi. Przywrócił mu także siły i młodość. W taki oto sposób morze pomogło nieszczęsnemu człowiekowi.

1. Kto, wspólnie z pasterzem strzegł stada reniferów? 1 pkt
A. Właściciel
B. Pies
C. Władca mórz
2. Jak zachowywał się pies po długiej wędrówce? 1 pkt
A. Szczekał
B. Merdał ogonem
C. Skomlał
3. Co zrobił właściciel stada po zaginięciu renów? 1 pkt
A. Wyruszył na poszukiwania
B. Dokupił nowe zwierzę
C. Wypędził starca
4. Gdzie dotarł starzec w poszukiwaniu stada? 1 pkt
A. Nad wielką wodę
B. Nad morze
C. Do lasu
5. Gdzie ukazał się Duch Morza? 1 pkt
A. W morzu
B. Nad brzegiem
C. Ponad falami
6. Komu Duch Morza przywrócił siły i młodość? 1 pkt
A. Psu starca
B. Nieszczęsnemu człowiekowi
C. Właścicielowi renów
- II.
7. Zaznacz szereg, w którym znajdują się tylko rzeczowniki. 1 pkt
A. Czerwień, szkoła, pies
B. Dywan, miska, biały
C. Starzec, pies, laciaty
8. Który zestaw zawiera czasowniki w czasie przeszłym? 1 pkt
A. Grali, tańczą, idą
B. Przyszli, śpiewa, rysuje
C. Grał, biegał, mówił
9. W którym szeregu występują czasowniki w 2 os. l.m. 1 pkt
czasu przyszłego?
A. Będziecie maszerowali, szukamy, rysujesz
B. Pojedziecie, będziecie grali, zaśpiewacie
C. Przeczytasz, będziemy jechali, usiądziecie

10. Wskaż szereg zawierający tylko przysłowki. 1 pkt
A. Bialo, malo, gra
B. Jasno, wesolo, zabawnie
C. Giliniany, slonecznie, deszczowo
11. Wskaż szereg, w którym nie występują przymiotniki. 1 pkt
A. Sześć, miło, ciepły
B. Czerwony, kopiec, trzeci
C. Biel, małe, wesole
12. Wskaż szereg zawierający wyrazy poprawnie ułożone w kolejności alfabetycznej. 1 pkt
A. Cebula, chrzan, czosnek
B. Dom, drzewo, burak
C. Szkoła, śliwka, sosna
13. W którym wyrazie występuje 7 liter i 3 samogłoski? 1 pkt
A. Przychodnia
B. Kolejarz
C. Uliczka
14. Wskaż zestaw zawierający wyrazy jednosylabowe. 1 pkt
A. Osa, nos, włos
B. Las, rak, krab
C. Ula, bok, mrok
15. Wskaż szereg, w którym występują tylko liczebniki. 1 pkt
A. Troje, czwarty, wszędzie
B. Pięć, dwoje, wszystko
C. Jeden, ósmy, granie.

III. Wstaw brakujące litery (rz, ż). 7 pkt

Krasnoludek stał pod d.....ewem. Wybierał się na g.....yby. Ma.....ył o czerwonym muchomo.....e, pod którym zamie.....ał zamieszkać. Ka.....dej jesieni szukał nowego domku z trującego g.....yba. Musiał być taki, bo w p.....eciwnym p.....ypadku mieszkanie zjadły ślimaki. T.....y lata temu jakiśartowniś wygryzł dziurę w d.....wiach. Do pokoju krasnoludka bez p.....eszkód zagłądały k.....aki i k.....ewy.

IV. Zadanie otwarte

W kilku zdaniach opisz swoje ulubione zwierzątko. 8 pkt

Punktacja:

ilość punktów	ocena
30 - 28	bardzo dobry
27 - 24	dobry
23 - 16	dostateczny
15 - 11	dopuszczający
10 i poniżej	niedostateczny

Przedstawiony test ma na celu wskazanie nauczycielowi obejmującemu klasę IV jakie wiadomości i umiejętności osiągnęli uczniowie po pierwszym etapie kształcenia oraz na co należy zwrócić uwagę w celu wyeliminowania dostrzeżonych braków.

Test zawiera moduły:

1. Czytanie ze zrozumieniem
2. Rozróżnianie części mowy i właściwości gramatyczne wyrazów.
3. Wiadomości z fonetyki.
4. Wykorzystanie umiejętności ortograficznych w praktyce.
5. Umiejętność formułowania wypowiedzi pisemnej.

4. Temat: Ortograficzne ZOO

Opracowała: Jolanta Górska nauczyciel języka polskiego

Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 w Białej Podlaskiej

Przedstawiona poniżej lekcja ma służyć utrwaleniu i pogłębieniu znajomości zasad ortograficznych.

Umiejętności kluczowe:

- poprawne posługiwanie się językiem;
- umiejętne stosowanie zasad ortograficznych;
- myślenie twórcze;
- umiejętna praca w grupie;
- prezentowanie zadania na forum klasy.

Cele ogólne:

- uświadomienie uczniom na prawidłowy pod względem ortograficznym zapis wyrazów;
- kształtowanie nawyku poprawnego zapisu wyrazów;
- odkrywanie różnorodności zasad ortograficznych;
- kształcenie umiejętności stosowania w praktyce poznanych wyrazów;
- ukazanie związku języka polskiego z przyrodą.

Cele szczegółowe:

UCZEŃ:

- czyta tekst ze zrozumieniem;

- samodzielnie dochodzi do wniosków
- potrafi posługiwać się posiadaną wiedzą z zakresu ortografii.
- umie pracować w grupie:
- czuje się odpowiedzialny za efekt pracy grupy:
- potrafi odróżnić pozytywne zachowania wobec świata przyrody od zachowań negatywnych.
- dba o poprawność ortograficzną wypowiedzi pisemnych.
- widzi konieczność samokontroli.

Metody:

- podająco – objaśniająca:
- ekspozycji:
- problemowo – twórcza:
- organizowanie i rozwijanie działalności ucznia:
- analityczno – percepcyjna.

Formy pracy:

- indywidualna;
- grupowa;
- zbiorowa

Środki dydaktyczne:

- wystawka zdjęć zwierząt;
- kserokopie krzyżówek i zagadek;
- słowniki ortograficzne;
- płytę CD

- karta bloku A-4
- kredki

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Odtworzenie z płyty CV piosenki Piotra Fronczewskiego do słów Jana Brzechwy pt. „ZOO”.
2. Przeanalizowanie zgromadzonych na okolicznościowej wystawie fotografii zwierząt zamieszkujących różne części świata.
3. Rozdanie zagadek. Praca w grupach:

*Nie chodzi, a pęza,
groźnie syczy wciąż,
luski ma na grzbiecie
Kto to jest?
To*

*Jest leniwy wielce,
krok wolno odmierza.
Chodzi w kamizelce
z twardego pancerza.
.....*

*Gdy śpię w mule zagrzebanie
to nie boję się bociami.*

.....

*Białopióry ptak,
naszej Polski znak.*

.....

*Zawsze jadowita
ogonem wywija.
Nie zbliżaj się do niej
Uważaj!
To*

*Kim jestem -
szybko odgadnięcie
Mogłabym nosić krawat
najdłuższy na świecie*

.....

*Choć nie szyję nic, jak wiecie,
pełno igiel mam na grzbiecie*

.....

*On brzmi w trzcinie,
w Szczebrzeszynie*

Przypomnienie znanych zasad ortograficznych dotyczących pisowni wyrazów z *h*, *ch*, *ó*, *rz*, *ź*, *u*.

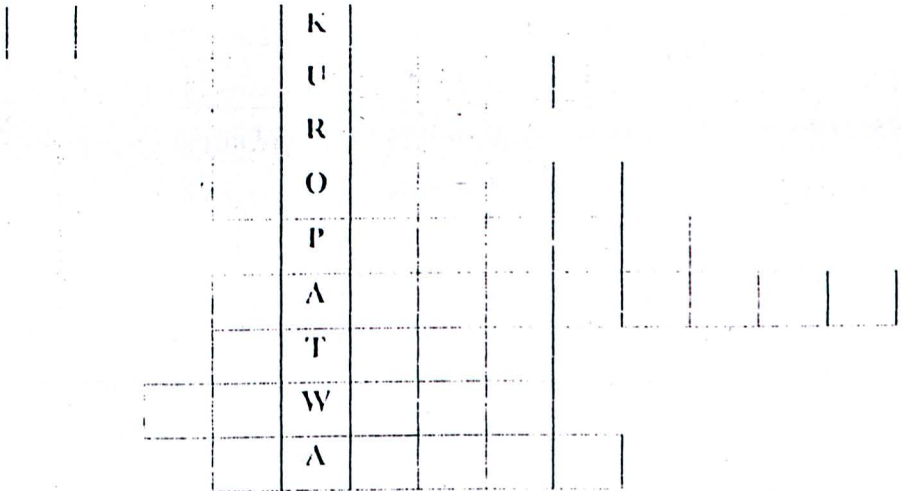
1. Krótka pogadanka o zwierzętach, gatunkach zagrożonych.
5. Utrwalenie pisowni wyrazów: *zwierzę* (odmienia się przez przypadki) oraz *zoo* (nie odmienia się przez przypadki).
6. Podział klasy na 5 grup po 6 osób. Rozdanie kart pracy techniką 635. Każdy uczeń wpisuje na karcie nazwy 3 zwierząt (mają one zawierać trudność ortograficzną) i podaje koledze, który wpisuje swoje propozycje. Gdy wszyscy z grupy wykonają polecenie, odczytujemy wyrazy i je analizujemy.
7. Umieszczenie wyrazów z ćwicz. 6 w odpowiednich rubrykach tabeli:

ch	h	rz	ź	ó	u

8. Rozdanie krzyżówek - dopasowanie wyrazów do ilości kretek i odczytanie hasel.

Zwierzęta z u

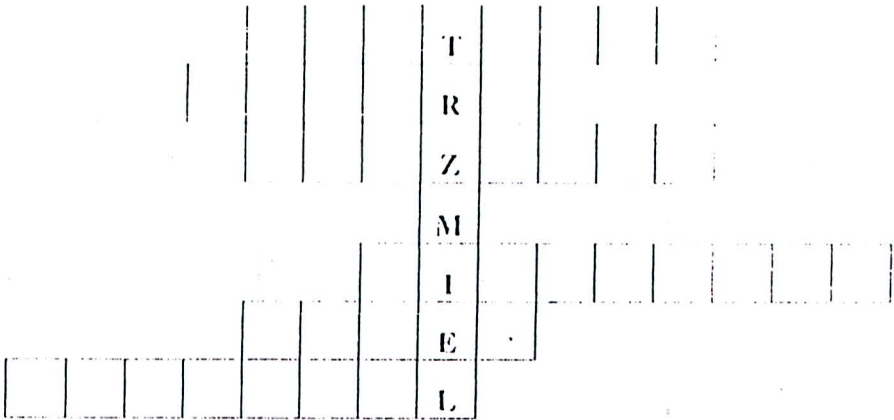
dudek, susel, borsuk, papuga, jaszczurka, struś, ukwiał, kangur

9. Ułożenie tekstu, w którym uczniowie zastosują wyrazy będące hasłami krzyżówek. Głośne odczytanie prac.
10. Narysowanie ilustracji do swoich tekstów.
11. Podsumowanie lekcji.

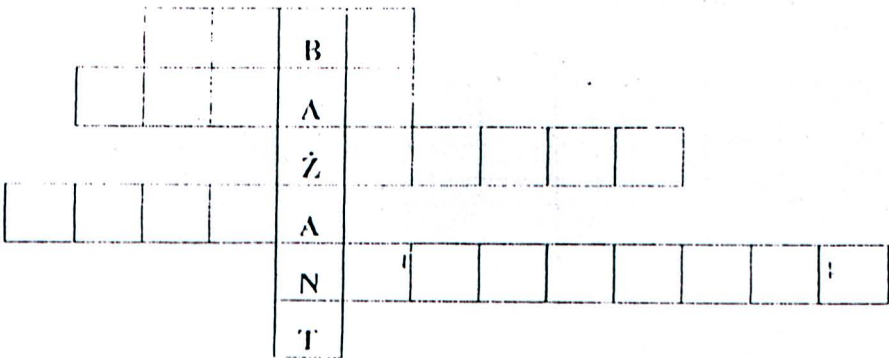
Zwierzęta z rz

jastrząb, węgorz, jarząbek, nietoperz, orzeł, trznadel

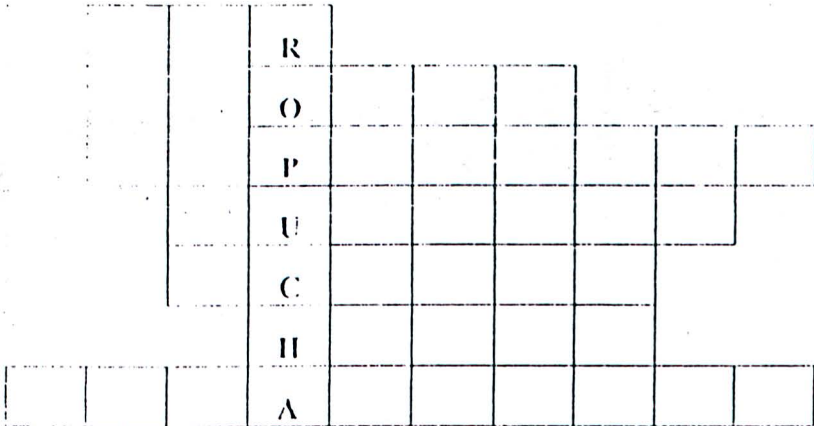
Zwierzęta z ż

żubr, żuraw, żyrafa, żmija, nosorożec

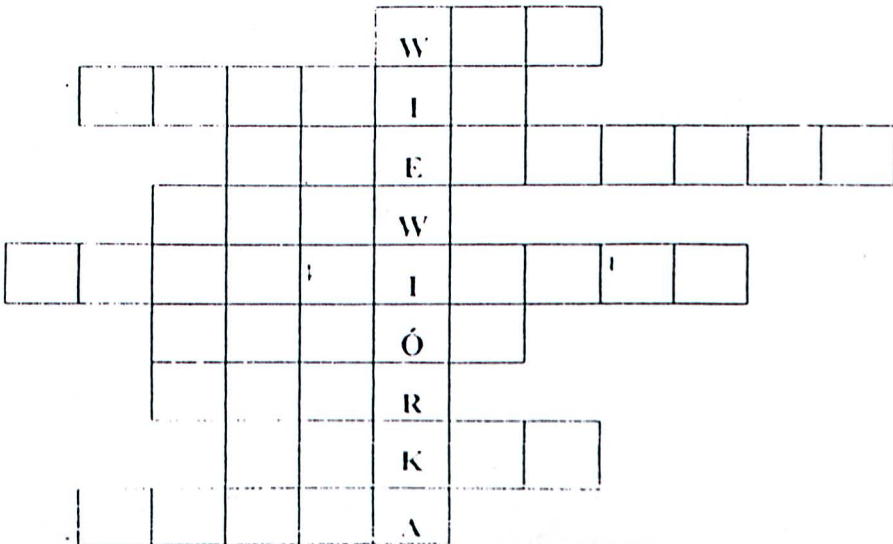
Zwierzęta z *h* i *ch*

homar, chomik, hipopotam, puchacz, tchórz, liena, chrabąszcz

Zwierzęta z *ó*

wół, królik, gęźzółka, zółw, przepiórka, bawół, bóbr, sokół, sójka

FORMULARZ DO PRACY TECHNIKĄ 635

temat:

.....

.....

1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18

5. CO TO ZNACZY DOBRY PROGRAM W PRZEDSZKOLU?

Według podstawy programowej celem wychowania przedszkolnego jest wspomaganie i ukierunkowywanie rozwoju dziecka z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturalnym i przyrodniczym.

Wynikające z powyższego celu zadania dostosowane do potrzeb i możliwości rozwojowych dziecka nauczyciel realizuje w ramach określonych obszarów edukacyjnych:

- poznanie i rozumienie siebie
- nabywanie umiejętności poprzez działanie
- odnajdowanie swojego miejsca w grupie rówieśniczej, wspólnocie
- budowanie systemu wartości

Podstawa programowa jest jedynym dokumentem państwowym wyznaczającym cel i zadania wychowania przedszkolnego- obowiązuje wszystkich twórców programów, autorów książek pomocniczych (w wychowaniu przedszkolnym nie funkcjonuje określenie podręcznik - gdyż nie jest książka obowiązkowa) oraz autorów środków dydaktycznych.

Autorzy programów mają za zadanie interpretację podstawy programowej, jej dostosowanie do potrzeb i możliwości określonej grupy i środowiska.

Na co zwrócić uwagę wybierając program:

1. Podstawową cechą każdego programu musi być jego całkowita zgodność z podstawami programowymi. Powinien zatem uwzględniać całość podstawy, tak by owa zawartość stanowiła we wszystkich programach autorskich stały trzon i część wspólną. Nie pozostaje to w sprzeczności z faktem, że oprócz treści zgodnych z podstawą programową dokument programowy może i powinien zawierać dodatkowe treści .
2. Na podstawie którego nauczyciel jest w stanie zaprojektować własną pracę pedagogiczną, stosownie do własnych przekonań, czyli tego, co myśli o dziecku, dzieciństwie, swojej roli jako nauczyciela w przedszkolu, roli instytucji, w której pracuje oraz zgodnie z tym, czego oczekują od niego rodzice i dzieci,
3. Nie ogranicza nauczyciela w jego twórczości, poszukiwaniach intelektualnych, dekonstrukcji posiadanej wiedzy oraz krytycznym i refleksyjnym tworzeniu nowej, stawianiu pytań, odkrywaniu problemów, wręcz przeciwnie - wyzwala je, zmusza do odpowiedzialności za dokonane wybory, za każdy akt działania, jaki podejmuje nauczyciel w przedszkolu - skłania do poznawania siebie i dziecka; motywuje do trudu

samokształcenia sprzyjającego doskonaleniu kompetencji osobowych i profesjonalnych,

4. Który nie przysłania dziecka parawanem problematycznie i patetycznie brzmiących założeń o stymulowaniu harmonijnego rozwoju dziecka (czyż dziecko może się harmonijnie rozwijać, i co to właściwie znaczy!?) zgodnie z jego możliwościami, indywidualizacji działań edukacyjnych, dwupodmiotowości, ale taki, który tworzy szansę widzenia i słyszenia dziecka tutaj i teraz,
5. Który zachęca do dialogu między nauczycielem i dziećmi, rodzicami, innymi nauczycielami, który sprawia, że sytuacje edukacyjne między nimi mają charakter spotkania.

Dobry program jest:

- osadzony w określonej koncepcji filozoficznej, teorii psychologicznej i pedagogicznej
- bazuje na wynikach badań i praktycznych rozwiązaniach z innych dziedzin wiedzy
- spójny z akceptowaną przez instytucję, nauczyciela, rodziców ideologią wychowania
- właściwy rozwojowo – bazujący na wiedzy o rozwoju dziecka, uwzględniający cechy i mechanizmy rozwoju, np. przyspieszenie lub spowolnienie rozwoju, a więc różne jego tempo
- kulturowo właściwy – uwzględnia zróżnicowanie kulturowe, etniczne i rasowe
- zindywidualizowany – elastyczność w doborze celów, treści i metod działania pedagogicznego
- zintegrowany - zaznaczona wzajemność wpływów sfer rozwoju, integracja treści i doświadczeń nabywanych przez dziecko
- zrównoważony - wszystkie sfery rozwoju są jednakowo ważne i żadna z nich nie jest wyróżniana, np. sfera poznawcza
- uwzględnia brak harmonijności w rozwoju - poszczególne sfery rozwijają się w różnym tempie, w różnych stadiach obserwujemy różne tempo i wzorce rozwoju
- otwarty, elastyczny - doświadczenia nabywane przez dzieci są zróżnicowane, ich efekty warunkują różne czynniki (dotychczasowe doświadczenia, styl uczenia się, preferencje nauczyciela, wyposażenie genetyczne)
- wyznacza ogólne założenia, wytycza drogę edukacyjną i pozostawia nauczycielowi, rodzicom i dziecku swobodę w

określaniu szczegółowych celów, treści i dróg uczenia się i nauczania, jeżeli uznają to za konieczne odzwierciedla pogląd, w myśl którego dzieci i dorośli są współtwórcami kultury, własnej tożsamości i wiedzy, zaś dzieciństwo to okres tak samo ważny, jak pozostałe, dzieci uczestniczą w konstruowaniu i determinowaniu swojego życia i życia ludzi znajdujących się w ich otoczeniu

Mam nadzieję, że te krótkie rozważania pozwolą w nowym roku szkolnym wybrać program zgodny z oczekiwaniami. Pozwolą też odpowiedzieć na nurtujące pytania np. jaki powinien być „dobry” program, jak skonstruować swój „dobry program” - czego życzę wszystkim nauczycielkom.

LITERATURA:

1. Brańska E. - O programach dla przedszkoli „Wychowanie w przedszkolu” 2001, nr 1.
2. Karwoska-Struczyk M. - „O programie i planowaniu pracy pedagogicznej w przedszkolu”
3. Komorowska H. - „O programach prawie wszystko”

Doradca metodyczny
do wychowania przedszkolnego
Barbara Kratiuk

6. MATERIAL LEKSYKALNO - GRAMATYCZNY NA LEKCJE
JĘZYKA ROSYJSKIEGO NA TEMAT:

Jak spędzamy czas wolny.

*mgr Marzenna Mańkowska
nauczycielka języka rosyjskiego
w II Liceum Ogólnokształcącym
im. F. Plater w Białej Podlaskiej*

Umiejętność skutecznego porozumiewania się w języku obcym wymaga dobrego opanowania słownictwa.

Przedstawiony materiał leksykalny może stanowić pomoc w realizacji tematyki programowej dotyczącej wypoczynku, spędzania wolnego czasu, zainteresowań itp... Możemy sami zdecydować - w której klasie takie lekcje przeprowadzić, kiedy i ile jednostek metodycznych na nie poświęcić.

Po wprowadzeniu nowego słownictwa należy je utrwalić. Można przeprowadzić wtedy krótki test gramatyczny.

słownik tematyczny

провести (проводить)	выходные дни	на свежем воздухе
(что?)	каникулы	в лесу
(где?)	летний (зимний) отдых	на озере
	отпуск	на реке
	свободное время	на море
		на даче
		в горах
отдыхать (отдохнуть)	на свежем воздухе	дома
отдых (какой?)	интересный	
	приятный	
	полезный	
	активный	
путешествовать (совершить путешествие)	(на чём?)	на велосипеде
		на поезде
		на машине
		на самолёте
		на пароме

экскурсия
путешествие
поездка
маршрут

на экскурсию
(по)ехать (ездить) (куда?) за город
на море
в горы
на озёра ...

бюро путешествий
купить путёвку на определённый маршрут

дом отдыха	кампинг	лагерь (спортивный, языковой)
пансионат	дача	палатка
курорт	летний домик	спальный мешок
гостиница	турбаза	
санаторий		

любоваться	(чем?)	природой
наслаждаться	//	красотой природы
восхищаться	//	
дышать	//	чистым свежим воздухом

в горах

покорять горы
бродить по горам
пойти (ходить) в поход в Бенцалы, Татры...
передвигаться с рюкзаком за спиной
любоваться снежными вершинами
горными реками и озёрами
почевать на турбазе
спускаться с гор

на озёрах, на море (на побережье моря), на реке
поездка на теплоходе по маршруту....

жить в палатках
лежать на прекрасных пляжах
загорать на солнце, купаться
кататься (на чём?) на лодке

заниматься серфингом
сидеть у костра и петь песни, разговаривать, веселиться, шутить,
делать шашлыки - жарить колбасу, печь шашлычки
ловить рыбу

в лесу, в деревне

спокойствие, тишина
гулять в лесу, на лугу
пойти в лес за грибами и ягодами (собирать грибы и ягоды)
помогать бабушке и дедушке в поле, в огороде
выполнять полевые работы

в городе

гулять по (чему?) по улицам города
по паркам, по аллеям
пойти в парк культуры и отдыха
(по)смотреть (что?) ландшафт страны
достопримечательности города
посетить (посещать) старинные города
(что?) памятники старинны
(по)знакомить (с чем?) с окрестностями города
с жизнью города
(с кем?) с новыми людьми
навестить(навещать) (кого?) подругу, друзей
знакомых
купить (покупать) сувениры
(что?) альбом, виды города

культурные развлечения

(по)смотреть по (спутниковому) телевидению передачу
телевизору (что?) интересный фильм
музыкальную программу
(по) слушать по радио (что?) музыку (серьезную, лёгкую.....)
(с)делать записи (современной...) музыки
идти (ходить) в кино, в театр, в оперу
(куда?) на концерт (любимого ансамбля, группы, солиста)
в музей, на выставку, в галерею
на дискотеку, на танцы
в цирк
в кафе, в клуб

(про)читать книги - художественную литературу
(что?) прессу - газеты, журналы
собирать марки и монеты
играть в компьютерные игры, играть на компьютере
приглашать друзей, гостей
(на)писать (что?) письмо (письма)
(кому?) друзьям, знакомым, подруге, другу
переносываться (с кем?) с другом, с подругой...
вязать, вышивать
ухаживать (за кем?) за младшей сестрой, за братом,
за собакой
выводить собаку на прогулку, выгуливать собаку
заниматься (чем?) спортом
увлекаться // плаванием, ходить в бассейн
принимать участие в спортивных соревнованиях
кататься на роликах (на роликовых коньках)
на (горном) велосипеде
бегать.

test gramatyczny

Wyraź lub wyrażenia w nawiasach użyj w odpowiedniej formie:

1. Скажите, где ты (провести) свои последние летние каникулы?
2. Мы путешествовали по (горы и леса) на (поезд и машина).
3. В выходные дни мы поедem за город и хорошо (отдохнуть).
4. Была хорошая погода и мы (восхищаться и любоваться) красотой природы.
5. Они любят отдыхать в (санатории), другие в (курорты), а мы в своём (летний домик).
6. Они поехали в лес подышать (чистый свежий воздух).
7. Каждый вечер они сидели у (кастёр), (петь) песни и (веселиться).
8. Во время эскурсии он посмотрел достопримечательности города, (посетить) памятники старины, потом (купить) сувениры.
9. Я (никуда, нигде) не ездила, я сидела (дома, домой) и помогала родителям в полевых работах.
10. В свободное время я всегда (заниматься) спортом или (слушать) лёгкая музыка).

7. Scenariusz lekcji z języka polskiego w liceum technicznym

Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 w Białej Podlaskiej

Prowadząca: Bożena Jolanta Mielniczuk

Lekcję w klasie trzeciej liceum technicznego przeprowadziłam po omówieniu powieści Stefana Żeromskiego. Na zajęciach wykorzystałam metodę "Ale kino", ponieważ chciałam uniknąć stereotypowych dyskusji na temat obejrzanego filmu. Ta forma pracy wymusza na uczniu obejrzenie filmu w konkretnym celu. Ważne jest to, że na lekcji uczestnik może wypowiedzieć własne zdanie, nie próbując przekonywać kolegów z klasy. Metoda ta uczy słuchania innych i może służyć zmianie poglądów, jeśli uczestnikowi zajęć spodoba się czyjeś opinie.

Uważam, że uczniowie liceum są zdolni do twórczego interpretowania dzieła filmowego, potrafią śmiało wyrażać indywidualne odczucia i trafnie dokonać jego krytycznej oceny. Zajęcia trwały 45 minut.

Temat: Mój sąd o filmie "Przedwiośnie" Filipa Bajona.

Wymagania programowe:

- prowadzenie do świadomego przeżycia dzieła filmowego w powiązaniu z życiem człowieka, z historią;
- kształcenie umiejętności rozumienia filmu, dostrzegania i przeżywania wartości skupionych w dziele filmowym;
- przygotowanie do świadomego i krytycznego odbioru sztuki filmowej.

Umiejętności kluczowe:

- poprawne posługiwanie się językiem ojczystym;
- myślenie twórcze;
- wyciąganie wniosków;
- współpraca w grupach.

Cel ogólny:

- kształtowanie sprawności mówienia, pisania oraz rozbudzenia twórczej postawy wobec świata;
- przygotowanie do odbioru sztuki filmowej;
- budzenie uczuć patriotycznych;
- rozwijanie wrażliwości estetycznej.

Przebieg lekcji:

I. Część wstępna (powitanie i wprowadzenie do tematu).

- 1) Nawiązanie do lektury „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego, którą uczniowie omówili wcześniej.
- 2) Wyodrębnienie zagadnienia kluczowego (*będziemy dyskutować na temat filmu*” Przedwiośnie” w reżyserii Filipa Bajona).

II Część właściwa.

- 1) Rozdanie uczniom karty pracy nr 1 i poinformowanie, aby podczas oglądania filmu zwrócili uwagę na te fragmenty, które pozwolą odpowiedzieć im na pytania postawione w karcie (*uczestnicy zajęć udzielają odpowiedzi zgodnie z tym, co sądzą*).
- 2) Obejrzenie ostatnich 7 minut filmu „Przedwiośnie”
- 3) Indywidualne udzielanie odpowiedzi na pytania zawarte w karcie pracy ucznia nr 1 (w trakcie trwania filmu).
- 4) Praca w grupach (z wykorzystaniem indywidualizacji w toku lekcji):
Uczniowie są podzieleni na 4 grupy po 6 osób, według kolorowych pasków papieru (każdy kolor symbolizuje umownie porę roku).
- 5) Przedstawienie indywidualnych odpowiedzi uczniów w grupie(analiza wypowiedzi zapisana na kartach pracy).
- 6) Zadanie dla grup (*na arkuszu papieru zapiszcie odpowiedzi, które się od siebie różnią, a które są wspólne*).
- 7) Prezentacja odpowiedzi na forum klasy.
- 8) Ocena filmu (*wypełnijcie kartę pracy nr 2, zgodnie z tym, co sądzącie*).
- 9) Prezentacja indywidualnych sądów (dyskusja problemowa).

III. Część końcowa (podsumowanie).

- 1) Dyskusja klasowa na temat: *Czy podobała się Wam ta lekcja?*
- 2) Praca domowa(*napiszcie recenzję filmu „Przedwiośnie”*)

UCZNIŃ:

- ✓ samodzielnie analizuje i interpretuje dzieło filmowe „dzieli się swoimi odczuciami z innymi;
- ✓ zna znaczenie pojęć związanych ze sztuką filmową;
- ✓ wie jakie są różnice między „adaptacją” i „ekranizacją”;
- ✓ poznaje „jakie elementy sztuki filmowej stanowią dominancie artystyczną i decydują o wartości dzieła lub są kluczem do zrozumienia jego sensu i wymowy;
- ✓ dokonuje selekcji i analizy informacji;
- ✓ zna metodę „Ale kino”;
- ✓ pracuje samodzielnie i w grupie;
- ✓ rozwija wyobraźnię;
- ✓ nazywa uczucia;
- ✓ umie odważnie i niezależnie wyrażać opinię ;
- ✓ rozwija krytycyzm wobec sądów gloszonych przez innych;
- ✓ potrafi kulturalnie dyskutować;
- ✓ zna powieść Stefana Żeromskiego „Przedwiośnie” ;
- ✓ ogląda film w konkretnym celu;
- ✓ potrafi napisać recenzję.

Formy pracy:

- indywidualna;
- zbiorowa;
- grupowa.

Metody pracy:

- ✓ „Ale kino”;
- ✓ dyskusja;
- ✓ rozwiązywanie problemów.

Materiały dydaktyczne:

- kasetę wideo z nagraniem filmu „Przedwiośnie” w reżyserii F. Bajona z 2001r.
- karty pracy ucznia nr 1,2;
- arkusze papieru, mazaki, kolorowe paski papieru.

Wzór karty pracy ucznia nr 1

Odpowiedz na pytania:

1. Jakie uczucia towarzyszyły Ci w trakcie oglądania fragmentu filmu?

.....
.....

2. Co Ci się podobało najbardziej?

.....
.....

3. Co Cię zdenerwowało?

.....
.....

4. Jaka scena utkwiła Ci w pamięci najbardziej?

.....
.....

5. Jak nazwałbyś problem , który jest ukazany w filmie?

.....
.....

6. Czy zgadzasz się z propozycją rozwiązania ukazana w filmie?

.....
.....

7. Wymyśl swoje zakończenie jakie mógłby mieć ten film.

.....
.....

Wypełnij tabelę:

Kto występuje w filmie?	Gdzie?	Co robi?	Jak go oceniam?
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

8. Scenariusz lekcji z języka polskiego w zasadniczej szkole zawodowej

Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 w Białej Podlaskiej

Prowadząca : Bożena Jolanta Mielniczuk

Przedstawiony powyżej scenariusz lekcji obejmuje zagadnienia programowe dotyczące analizy i interpretacji utworu poetyckiego w klasie pierwszej zasadniczej szkoły zawodowej. Staralam się wyjść naprzeciw reformie edukacyjnej w szkole ponadgimnazjalnej, która zakłada motywowanie uczniów do nauki poprzez aktywizowanie ich do pracy na lekcji. Aby natrakeyjnie zajęcia z języka polskiego w zasadniczej szkole zawodowej, wykorzystałam metodę przekładu intersemiotycznego. Uważam, że ta forma pracy jest przystępna dla uczniów, łatwa do przeprowadzenia nawet w słabej klasie, spełnia wymagania edukacyjne oraz angażuje młodzież do efektywnej pracy. Zajęcia trwały 90 minut.

Temat : Czy powinniśmy rozmawiać o miłości ? – Maria Pawlikowska-Jasnorzewska „Miłość”.

Wymagania programowe:

- prowadzenie do świadomego przeżycia i odbioru utworu literackiego;
- kształcenie wartościowania utworów literackich;
- traktowanie poezji jako szczególnego sposobu komunikacji międzyludzkiej.

Umiejętności kluczowe:

- posługiwanie się językiem ojczystym;
- myślenie twórcze;
- wyciąganie wniosków;
- współpraca w grupie.

Cel ogólny:

- kształtowanie sprawności poprawnego mówienia, pisania, rozbudowanie twórczej postawy;
- rozwijanie wrażliwości estetycznej młodzieży.

Cele szczegółowe:

UCZEŃ:

- * samodzielnie analizuje utwór liryczny, dzieli się swoimi odczuciami z innymi;
- * dostrzega cechy liryki dwudziestolecia międzywojennego;
- * zna podstawowe pojęcia z poetyki;
- * potrafi odebrać dosłowne i przenośne znaczenia tekstu poetyckiego;
- * próbuje przekładać język poezji na taniec i konkretyzacje plastyczne;
- * uczy się różnych sposobów komunikowania;
- * wnioskuje w oparciu o przesłania przekazu poetyckiego;
- * pracuje samodzielnie i w grupie;
- * nazywa uczucia i prezentuje swój punkt widzenia;
- * planuje i organizuje pracę;
- * rozwija wyobraźnię;
- * dostrzega różne stosunki międzyludzkie;
- * zna techniki dramy;
- * zauważa różnice między werbalnym komentarzem interpretacyjnym a pozasłowną konkretyzacją utworu;
- * potrafi zredagować list otwarty.

Formy pracy:

- indywidualna;
- zbiorowa;
- grupowa.

Metody pracy:

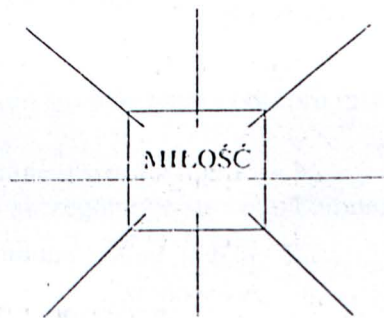
- praca z tekstem;
- przekład intersemiotyczny : plakat, taniec, pantomima;
- techniki dramy – pomnik, „żywy obraz”.

Materiały dydaktyczne:

- wiersz Marii Pawlikowskiej – Jasnorzewskiej „Miłość”;
- cytaty z wiersza Jonasza Kofy „Co to jest miłość?”;
- kasety z nagraniem utworu „A wszystko to, bo Ciebie kocham” zespołu „Ich Troje”;
- zadania i instrukcje dla grup;
- koperty, arkusze papieru, mazaki, kolorowe paski papieru.

Przebieg lekcji:

1. Część wstępna (powitanie i wprowadzenie do tematu).
 - 1). Odczytanie zapisanego wcześniej na tablicy cytatu z wiersza Jonasza Kofy pt. „Co to jest miłość?” oraz jego interpretacja:
*„Co to jest miłość
Powiedz
Albo nie nie mów
Ja chcę cię mieć”*
 - 2). Wyodrębnienie zagadnienia kluczowego (na dzisiejszej lekcji będziemy rozmawiać o miłości), zapisanie tematu lekcji.
 - 3). Podział na grupy 5 osobowe (uczniowie wybierają jeden z kolorowych pasków papieru: 5 kolorów oznacza 5 grup).
 - 4). Mapa skojarzeniowa (na arkuszu papieru do wyrazu „miłość” dopiszcie własne skojarzenia w formie wyrazów, zwrotów, wyrażeń frazeologicznych).

- 5). Przedstawienie pracy grup, odczytywanie, omówienie i nawiązanie do tematu lekcji.

II. Część właściwa.

- 1). Odczytanie wiersza Marii Pawlikowskiej - Jasnorzewskiej : „Miłość”.
- 2). Analiza liryku na poziomie dosłownym (określenie podmiotu lirycznego, sytuacji lirycznej, nazwanie uczuć, wątpliwości określenie nastroju, typu liryki i gatunku utworu).
- 3). Interpretacja wiersza metodą przekładu intersemiotycznego (na poziomie przenośnym).
- 4). Zadania dla grup (każda grupa otrzymuje w kopercie polecenia i objaśnienia do pracy):

GRUPA I

Co waszym zdaniem czuje podmiot liryczny? Czy jego uczucia wyrażone są wprost? - wybierzcie jedno z uczuć i przedstawcie je w formie „pomnika miłości”.

GRUPA II

Co czuje podmiot liryczny? – przedstawcie jego odczucia w formie plakatu.

GRUPA III

W jakiej sytuacji znajduje się podmiot liryczny? – przedstawcie nastrój wiersza za pomocą „żywego obrazu”.

GRUPA IV

Co przeżywa podmiot liryczny? Czy jego przeżycia są radosne? Z czego wynika nastrój podmiotu lirycznego? – spróbujcie przedstawić rozterki podmiotu lirycznego w formie ułożonego tańca lub pantomimy, czyli za pomocą ruchów, gestów, mimiki (możecie połączyć obie formy).

GRUPA V

Jakie jest znaczenie miłości w życiu człowieka?- ulóżcie list otwarty do mieszkańców Ziemi, w którym spróbujecie określić jej rolę (praca ma być zgodna z formą i powinna zawierać około 10 zdań).

- 5). Prezentacja pracy poszczególnych grup (wcześniej określenie kolejności i czasu prezentacji).

III. Część końcowa.

- 1). Nawiązanie do tematu lekcji, podsumowanie i refleksja dotycząca zajęć, ocena pracy na lekcji.
- 2). Wysłuchanie nagrania grupy „*Jch Troje*”- „A wszystko to, bo Ciebie Kocham”...
- 3). Zadanie i wyjaśnienie pracy domowej : *Ułóżcie samodzielnie krótki tekst poetycki na temat miłości o poważnym lub żartobliwym charakterze* (formy utworu mogą być dowolne np. fraszka, oda, wierszyk, hymn itp.).

9. Scenariusz dziennej aktywności w klasie I Szkoły Podstawowej

mgr Emilia Kisielewska - nauczycielka
kształcenia zintegrowanego Publicznej
Szkoły Podstawowej Nr 3
w Białej Podlaskiej

W opracowanym przeze mnie scenariuszu wykorzystałam zajęcia z różnych rodzajów edukacji: muzyczną, polonistyczną, przyrodniczą, plastyczno-techniczną, matematyczną, ruchową. Są związane z tematem dnia.

Krąg tematyczny: W krainie baśni.

Temat dnia: Poznajemy dalsze losy królewny Różyczki.

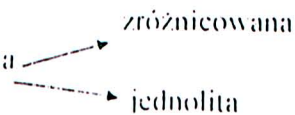
Cele ogólne:

- ukazanie wartości moralnych (dobro i zło)
- wyrabianie ciekawości poznawczych
- wyrażanie stanów emocjonalnych za pomocą ekspresji plastycznej

Metody pracy:

- oparte na słowie
- oparte na obserwacji
- oparte na działaniu

Formy pracy:

- indywidualna
- zbiorowa

RODZAJ AKTYWNOŚCI	PRZEBIEG ZAJĘĆ	ŚRODKI DYDAKTYCZNE	ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA
<u>Edukacja</u> <u>muzyczna</u>	1. Słuchanie piosenki Natalii Kukulskiej pt.: „Mała smutna królewna” (w kręgu) - niech pomachają ręką dzieci, które chętnie słuchają o królewnach i królewiczach, itd.	Kaseta magneto fonowa	Potrafi słuchać utworów muzycznych.
<u>Edukacja</u> <u>polonistyczna</u>	2. Przypomnienie z poprzedniego dnia I części baśni pt.: „Królewna Różyczka zaklęta w żabę”. 3. Wyodrębnienie wyrazu podstawowego „rzeka” wynikającego z pytań dotyczących dalszych losów królewny zaklętej w żabę płynącą strażką wody: - analiza słuchowa wyrazu podstawowego (schemat, modelowanie budowy dźwiękowej wyrazu). - synteza słuchowa (wymawianie wyrazów głoskami, sylabami), - analiza wzrokowa wyrazu podstawowego. 4. Podanie tematu zajęć. - nauka pisania dwuznaku „rz”, „Rz”, poznanie dalszych losów królewny Różyczki.	Podręcznik „Wesoła szkoła”, s. 44. Nakrywki do budowy schematu i modelu wyrazu. Alfabet richomy.	Doskonali umiejętność czytania. Wie, że głoska „ż” ma podwójny zapis. Dokonuje analizy i syntezy słuchowo- wzrokowej wyrazów. Zna i potrafi zapisać dwuznak „rz” i „Rz” i wyrazy z tym dwuznakiem.

	5. Ćwiczenia w pisaniu dwuznaku „rz”, „Rz” i wyrazów zawierających „rz”.	Karty pracy ucznia 49 ćw. I, 2; zeszyt	Doskonali technikę pisania.
	6. Zapoznanie z treścią II części baśni pt.: „Królewna Różyczka zaklęta w żabę”. - w czasie czytania tekstu wybrane dzieci improwizują ruchem zachowania bohaterów.	Podręcznik „Wesoła szkoła” s. 45 Rekwizyty do improwizacji baśni - rzeka namalowana na szarym papierze, żabka pluszowa, korony, namalowany zamek, tafla ze styropianu.	Zna dalsze losy królewny Różyczki. Potrafi improwizować ruchem treść baśni.
<u>Edukacja przyrodnicza</u>	7. Wyjaśnienie znaczenia trudnych wyrazów (przerębel, tafla)		Rozumie znaczenie słów: przerębel, tafla.
<u>Edukacja polonistyczna</u>	8. Rozmowa na temat słuchanego tekstu - Gdzie i z kim zamieszkała żabka? - Kto i w jaki sposób oczarował Różyczkę? - Co stało się ze złą wróżką? - Które zdarzenia w tej baśni mogły wydarzyć się naprawdę, a które są fantazją?		Wypowiada się poprawnie formułując zdania.
Dostrzeganie elementów fantastycznych i realistycznych w baśni.			

Edukacja
plastyczno-
techniczna

9. Wycinanie, kolorowanie i sklepanie koron wg wcześniejszego przygotowanego szablonu. (praca zróżnicowana)

Szablony do wycięcia.

Sprawnie posługując się nożycami.

Edukacja
matematycz-
na

Porównywanie liczb w zakresie 9.

10. Ćwiczenia w dodawaniu i odejmowaniu liczb w zakresie 9. Na koronach znajdują się działania matematyczne. Na małych zamkach są umieszczone wyniki działań. Zadaniem dzieci jest wykonanie działania w pamięci i ustawienie się przy zamku z właściwym wynikiem.
- sprawdzenie poprawności wykonania ćwiczenia

Korony z działaniami, zamki z kartonów w różnych kolorach.

Potrąfi dodawać i odejmować liczby w zakresie 9.

11. Porównywanie liczebności zbiorów:
- Przy którym zamku stoi najwięcej dzieci? (zielony)
- Przy którym najmniej? (czerwony)
- Przy zamkach jakiego koloru stoi po tyle samo dzieci? (żółty i niebieski)

Porównuje liczby w zakresie 9.

Edukacja
polonistyczna

12. Układanie i pisanie odpowiedzi na pytania z rozsypanki wyrazowej.

Karty pracy ucznia 49 éw. 3.

Poprawnie buduje zdania.

Edukacja
muzyczna

13. Rytmiczne czytanie zapisanych zdań.

Potrąli rytmicznie przeczytać zdania.

Edukacja
muzyczno-
ruchowa

14. Zabawa ruchowa ze śpiewem pt.: „Zabki”.

Kaseta magnetofonowa z podkładem muzycznym.

Utrwała słowa, melodię i ruch zabawy ze śpiewem.

Edukacja
plastyczna

15. „Zamek moich marzeń” wyklejanka z kolorowego papieru.

Blok kolorowy papier, klej, nożyce.

Rozwija pomysłowość i inwencję twórczą.

Cięcie kolorowego papieru, projektowanie budowli.

Edukacja
polonistycz-
na

16. Wyszukiwanie w rozsypance wyrazowej wyrazów zawierających „rz”.

Karteczki z wyrazami związanymi z tematem zajęć.

Stara się zapamiętać pisownię wyrazów z „rz”.

Edukacja
ruchowa

17. Turniej sportowy na zamku u królewicza. Rozwijanie cech motorycznych, głównie zwinności.

Szarfy, woreczki.

Potrąli współdziałać i bawić się w grupie.

18. Zadanie pracy domowej i podsumowanie dnia.

Karty pracy ucznia 49 ćw. 4.

III. BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA w BIAŁEJ PODLASKIEJ.

Scenariusze zajęć edukacji czytelniczej i medialnej
dla klas IV-VI szkoły podstawowej.
Zajęcia prowadzone przez nauczycieli bibliotekarzy
Biblioteki Pedagogicznej w Białej Podlaskiej

I. TEMAT : PROSZĘ PANI INTERESUJE MNIE KSIĄŻKA Z.... Budowa i rola katalogu rzeczowego.

Cel ogólny :

- zapoznanie uczniów z funkcją i budową katalogu rzeczowego.

Cele operacyjne – uczeń potrafi :

- dotrzeć do potrzebnej książki poprzez katalog rzeczowy,
- odnaleźć w katalogu rzeczowym wybrane podręczniki do poszczególnych przedmiotów dla swojej klasy.

Metody pracy :

- pokaz, rozmowa kierowana, grupy zadaniowe

Pomoce dydaktyczne :

- katalog rzeczowy, foliogramy, rewersy, karty z napisami do pracy w grupach

Czas trwania zajęć :

- 90 min

Przebieg zajęć :

1. Wprowadzenie : rozmowa kierowana
 - potrzebna jest Wam książka z biologii, gdzie będziecie jej szukać po przyjeździe do biblioteki,
 - przygotowujecie referat z historii, gdzie powinniście szukać informacji (książek)

Katalog rzeczowy pozwala czytelnikowi zorientować się, jakie książki na interesujący go temat znajdują się w bibliotece. Z katalogu rzeczowego korzystamy, gdy nie znamy autora, ale wiemy o jakiej treści ma być ta książka (foliogram)

2. Prezentacja katalogu rzeczowego :
 - pokaz skrzynek katalogu alfabetycznego,
 - omówienie tablic UKD :

Klasyfikacja dziesiętna jest podziałem systematycznym, a oparty na UKD katalog rzeczowy jest katalogiem systematycznym. Całość kształtu piśmiennictwa dzielimy na 10 działów głównych - jest to podział I stopnia. Każdy z działów składa się z 10 poddziałów -- po-

dział II stopnia itd. Działy główne tworzące I stopień podziału są oznaczone cyframi od 0 do 9 (foliogram)

3. Praca w grupach ;
 - podział na grupy 5 osobowe, wybór Lidera, Sprawozdawcy i Sekretarza -- określenie ich roli w grupie,
 - rozdanie kart z napisami : *Mamy pytanie, Zakończyliśmy pracę.*
 - wyjaśnienie zadań dla poszczególnych grup :
Proszę odszukać w katalogu rzeczowym podręczniki do waszej klasy z następujących przedmiotów:
Grupa I – język polski
Grupa II - matematyka
Grupa III – przyroda
Odszukane podręczniki wypiszcie na rewersach.
 - prezentacja i podsumowanie pracy w grupach.
4. Ewaluacja i zakończenie zajęć.

TEMAT : DO CZEGO SŁUŻĄ KARTOTEKI?

Rodzaje i funkcje kartotek prowadzonych w Bibliotece Pedagogicznej

Cel ogólny :

- zapoznanie z metodą poszukiwania informacji w czasopiśmie za pomocą kartoteki zagadnieniowej i osobowej.

Cele operacyjne – uczeń potrafi :

- sporządzić opis bibliograficzny artykułu z czasopisma,
- wyszukiwać w kartotekach wiadomości na określone tematy.

Metody pracy :

- rozmowa, pokaz, praca w grupach

Pomoce dydaktyczne :

- foliogramy, kartoteka zagadnieniowa i osobowa, karty katalogowe, czasopisma.

Czas trwania zajęć :

- 90 min

Przebieg zajęć :

1. Wprowadzenie do tematu : uczniowie wymieniają różnorodne źródła informacji. Ustalenie, że czasopisma i audycje RTV podają aktualne i bieżące informacje. Wyjaśnienie, że artykuły z czasopism oraz fragmenty z książek można spisywać na kartach katalogowych

według określonych zasad, a później tworzyć z nich kartoteki zagadnieniowe.

2. Ustalenie definicji kartoteki :

Kartoteka - uporządkowany zbiór kart jednakowego formatu, zawierający informacje określonego rodzaju, zarejestrowane według jednolitych zasad.

Kartoteka zagadnieniowa bibliograficzna zawiera opisy bibliograficzne wybranego piśmiennictwa (głównie artykuły z czasopism i fragmentów książek) uporządkowane według określonych tematów. (foliogram)

Kartoteka osobowa - zawiera informacje o znaczących postaciach : pisarzach, poetach, uczonych, wynalazcach itp., w układzie alfabetycznym. (foliogram)

Prezentacja foliogramów : *Zasady budowy kartoteki zagadnieniowej, Kartoteka zagadnieniowa bibliograficzna a katalog rzeczowy.*

3. Zasady sporządzania opisu artykułu z czasopisma : *foliogram - omówienie*

Sieńko Piotr Polski	Geografia
Puszcza Jodłowa .- Cogito 1998 nr 15 s.92-93 Góry Świętokrzyskie	

4. Praca z czasopismami – grupy dwuosobowe : rozdanie czystych kart katalogowych i czasopism. Uczniowie wybierają po dwa artykuły, przydatne im do nauki szkolnej. Wykonują na kartach katalogowych opisy bibliograficzne oraz nadają tematy swoim opisom. Nauczyciel zwraca uwagę, by opisy były czytelne. Omówienie wykonanego zadania, poprawa błędów.
5. Praca w grupach : wyszukaj w kartotekach zagadnieniowej i osobowej po 2 opisy bibliograficzne na następujące tematy :

Grupa I – *Turystyka w Polsce*

Grupa II – *Treny Jana Kochanowskiego*

Grupa III – *O twórczości Elizy Orzeszkowej*

Grupa IV – *Ochrona atmosfery*

Prezentacja wykonanych zadań przez Sprawozdawców grup, ocena, wyjaśnienie wątpliwości.

6. Ewaluacja, zakończenie zajęć.

2. TEMAT : KTO SZUKA TEN ZNAJDUJE.

Zestawienia bibliograficzne i bibliografie
jako źródło informacji.

Cel ogólny :

- zapoznanie z pojęciem i rodzajami bibliografii, zestawień bibliograficznych.

Cele operacyjne – uczeń potrafi :

- korzystać z bibliografii gromadzonych w Bibliotece Pedagogicznej,
- sporządzić bibliografię na określony temat.

Metody pracy :

- rozmowa kierowana, pokaz, burza mózgów, praca w grupach (praktyczna obsługa bazy komputerowej MAK)

Pomoce dydaktyczne :

- katalog rzeczowy, kartoteka zagadnieniowa i osobowa, Przewodniki Bibliograficzny, Bibliografia Zawartości Czasopism, komputerowe bazy MAK, foliogramy, arkusze papieru, flamastry, karty informacyjne :*Prosimy o pomoc. Praca zakończona.* przykładowe zestawienia tematyczne.

Czas trwania zajęć :

- 90 min

Przebieg zajęć :

1. Wprowadzenie do lekcji – rozmowa kierowana na temat : Skąd czerpiemy informacje?
Podanie tematu zajęć, zwrócenie uwagi na to jak ważne jest podczas poszukiwania odpowiednich materiałów precyzyjne określenie tematu, który nas interesuje.
2. Zapoznanie z rodzajami bibliografii gromadzonymi w Bibliotece Pedagogicznej : BZCz, Przewodnik Bibliograficzny (*foliogramy*) oraz sposobem wyszukiwania w nich interesujących nas informacji.

3. Kiedy chcemy zebrać tytuły dostępnych książek i artykułów z czasopism do jakiegoś opracowania, sporządzamy spis wybranych materiałów na określony temat, czyli zestawienie tematyczne.
Zestawienie tematyczne jest spisem opisów bibliograficznych na określony temat sporządzonym w porządku alfabetycznym autorów.
 - Z czego korzystamy tworząc zestawienia tematyczne? – burza mózgów : zapis odpowiedzi na kartonie – omówienie.
 - Podanie do obejrzenia przykładowych zestawień tematycznych.
4. Prezentacja komputerowej bazy MAK – Przewodnik Bibliograficzny i BZCz i sposobu wyszukiwania informacji. Zwrócenie uwagi na szybkość w dostępie do informacji.

5. Praca w grupach : podział losowy na grupy, wybór Lidera, Sekretarza i Sprawozdawcy – określenie ich ról w grupie, rozdanie kart informacyjnych,: *Prosimy o pomoc, Praca zakończona*, rozdanie arkuszy papieru i flamastrów.

Waszym zadaniem będzie sporządzenie na arkuszach papieru zestawienia tematycznego, wykorzystując BZCz, Przewodnik Bibliograficzny, kartotekę zagadnieniową i osobową, katalog rzeczowy.

Grupa I – odszukaj w BZCz i kartotece zagadnieniowej 5 pozycji dotyczących ochrony środowiska na Podlasiu,

Grupa II – odszukaj w Przewodniku Bibliograficznym i w katalogu rzeczowym 5 pozycji dotyczących przemocy w szkole,

Grupa III – odszukaj w katalogu rzeczowym i kartotece osobowej 5 pozycji dotyczących twórczości Adama Mickiewicza.

Prezentacja pracy grupowej, ocena wykonania zadania.

6. Ewaluacja i zakończenie zajęć.

Opracowała
Anna Denkiewicz

Bogusława Misiejuk
Biblioteka Pedagogiczna
w Białej Podlaskiej

3. BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W BIAŁEJ PODLASKIEJ CENTRUM EDUKACYJNYM DLA NAUCZYCIELI I ŚRODOWISKA LOKALNEGO.

Biblioteka Pedagogiczna w Białej Podlaskiej jest placówką dysponującą bogatymi zbiorami o charakterze naukowym, popularno-naukowym z zakresu pedagogiki oraz innych dyscyplin pokrewnych. Gromadzi utrwalony wydawniczo dorobek naukowy według określonych kryteriów oraz przygotowuje właściwy dostęp do niego. Jest przeznaczona dla nauczycieli, uczniów, studentów, administracji oświatowej, a także innych środowisk zainteresowanych nauczaniem, wychowaniem i doksztalcaniem.

Organizuje i zapewnia pełny dostęp wszystkim zainteresowanym do posiadanych informacji oraz kompetentną obsługę poprzez wysoko wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną i bibliotekarską.

Pedagogika współczesna wyznacza tym bibliotekom znaczące miejsce w procesie dydaktyczno-wychowawczym: „Biblioteki pedagogiczne, działające jako część systemu oświaty, powinny stanowić dla każdego nauczyciela jedno z najważniejszych miejsc w procesie samokształcenia oraz doskonalenia zawodowego. Powinny stwarzać warunki do pracy indywidualnej i grupowej, dysponować najaktualniejszą literaturą krajową i oświatową, fachowymi czasopismami oraz innymi ważnymi dla dydaktyki opracowaniami.”¹

¹ Ministerstwo Edukacji Narodowej o bibliotekach (Biblioteczka Reformy, nr 25) Warszawa 2000, s. 19

Poprzez upowszechnianie książki i czytelnictwa oraz innych dokumentów kształtuje ludzi i społeczność lokalną zgodnie z potrzebami czasu jest placówka działalności oświatowej a także aktywności kulturalnej i wychowawczej. Jest miejscem szerokiej popularyzacji książki.

Biblioteka współczesna stara się w sposób odpowiedzialny zgodnie z własnymi możliwościami sprostać oczekiwaniom i potrzebom użytkowników oraz ogólnym zadaniom edukacyjnym i kulturalnym wyznaczanym przez politykę państwa.

„Współczesne bibliotekarstwo pojmuje bibliotekę jako instytucję społeczną, realizującą zadania informacyjne i dokumentacyjne, a zarazem pełniącą istotne funkcje kulturotwórcze. Biblioteki traktowane są jako integralne ogniwo całego systemu oświatowego i włączone do ogólnych programów edukacyjnych i kulturalnych państwa oraz krajowego systemu informacji”.²

Zadania wynikające z realizacji reformy systemu edukacji biblioteka pedagogiczna realizuje poprzez gromadzenie zbiorów, przygotowanie dobrze opracowanej i czytelnej informacji, udostępnianie zbiorów zainteresowanym użytkownikom, działalność dydaktyczno-metodyczną, rozwój zawodowy kadry biblioteki oraz szeroko rozumianą współpracę.

Gromadzenie zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej w Białej Podlaskiej jest procesem planowym, przemyślanym, opierającym się na zasadach celowego doboru materiałów pod kątem potrzeb czytelników oraz środowiska lokalnego. Biblioteka bada potrzeby i zainteresowania czytelników dostosowując strukturę zbiorów do oczekiwań społeczności lokalnej oraz ogólnych zadań edukacyjnych i kulturalnych formułowanych przez politykę państwa.

„Biblioteki pedagogiczne stanowią bazę informacyjną o wdrażanej reformie edukacji, gromadząc materiały

tworzone dla potrzeb zmian wdrażanych w oświacie, programy nauczania zatwierdzone przez ministra edukacji, opracowania na temat wyników szkoleń, aktualną literaturę, materiały dotyczące integracji międzyprzedmiotowej oraz projektowania, oceniania i wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli.”³

Biblioteka Pedagogiczna w Białej Podlaskiej jest aktywnym ogniwem procesu wdrażania reformy systemu edukacji. Gromadzi aktualną literaturę i inne materiały dotyczące reformy systemu edukacji oraz wdrażanych zmian w oświacie takie jak programy nauczania zatwierdzone przez ministra edukacji, podręczniki, książki pomocnicze dla nauczyciela, materiały dotyczące integracji międzyprzedmiotowej i in.

Jednocześnie biblioteka oferuje szeroki dostęp do tych wydawnictw, które stanowią dla nauczycieli ogromną pomoc przy opracowywaniu własnych programów dydaktycznych i wychowawczych, czy realizacji ścieżek edukacyjnych oraz informują o zasadniczych kierunkach zmian w oświacie.

Dużo uwagi poświęca biblioteka na gromadzenie literatury dla oświatowej kadry kierowniczej z zakresu aktualnych aktów prawnych prawa administracyjnego, ustaw polskich, ustawy o systemie oświaty i materiałów omawiających właściwą realizację postanowień Karty Nauczyciela, ważnych zmian związanych z awansem zawodowym nauczycieli itp.

Dużę wagę mają również gromadzone przez bibliotekę zbiory audiowizualne i multimedialne.

Biblioteka z wielkim zaangażowaniem gromadzi także bogatą ofertę czasopism udzielających fachowych porad przy rozwiązywaniu różnorodnych problemów dotyczących sytuacji organizacji i funkcjonowania szkół, placówek oświatowych oraz innych zagadnień edukacyjnych związanych z opracowaniem programów

³ Ministerstwo Edukacji Narodowej o bibliotekach. (Biblioteczka Reformy, nr 25). Warszawa 2000, s. 19.

rozwoju, mierzenia jakości pracy, oraz projektowania oceniania i wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli.

W związku z przygotowaniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej biblioteka pozyskuje również materiały dotyczące tych zagadnień.

Ważnym elementem działalności biblioteki jest działalność informacyjna i upowszechnieniowa. Zadaniem pracowników biblioteki jest przygotowanie i zorganizowanie dobrego warsztatu informacyjnego w postaci katalogów, kartotek, wykazów nabytków, komputerowych baz danych, bibliografii oraz udostępnianie ich zainteresowanym czytelnikom.

Rozpowszechnioną formą informacji jest bezpośredni kontakt z czytelnikiem polegający na przyjęciu zapytania (kwerendy), opracowaniu odpowiedzi ustnej lub pisemnej i przekazaniu jej zainteresowanemu użytkownikowi. Przygotowanie informacji uwzględnia poziom wiedzy użytkownika, jego wiek oraz zakres potrzeb.

W okresie wdrażania reformy systemu edukacji działalność informacyjna biblioteki nabiera szczególnego znaczenia. W związku z tym bibliotekarze Biblioteki Pedagogicznej uczestniczą w kursach i szkoleniach, aby swoją pracę wykonywać najefektywniej i być przewodnikiem po literaturze i innych źródłach informacji, służyć radą i fachową pomocą zainteresowanym czytelnikom przy rozwiązywaniu różnorodnych problemów.

W związku z rozpoczętą komputeryzacją biblioteki dostęp do informacji jest znacznie szerszy. Ze względu na wykorzystanie własnego warsztatu informacyjnego i komputerowych baz danych opracowane przez bibliotekarzy informacje cechują się wysokim stopniem szczegółowości i kompletności. Opracowanie materiałów w programie komputerowym MAK (Małe Automatyczne Katalogi) pozwala na szybkie dotarcie do informacji poprzez wykorzystanie indeksów i haseł przedmiotowych,

daje szeroka możliwość przygotowania obszernych i szczegółowych zestawień bibliograficznych.

Bardzo ważnym źródłem informacji dla czytelnika są uszczegółowione katalogi alfabetyczne i rzeczowe, kartoteki zagadnieniowe i osobowe, a także zestawienia bibliograficzne.

Działalność informacyjna biblioteki polega również na propagowaniu placówki w środowisku lokalnym. Służą temu m. in. zajęcia grupowe z młodzieżą różnego typu szkół, kontakty z lokalnymi mediami, udział w konferencjach i naradach, współpraca z władzami samorządowymi, z doradcami, ze szkołami i innymi placówkami oświatowymi, opracowanie informatorów dotyczących działalności własnej i filii w Parczewie, Radzynie Podlaskim i Lukowie.

Systematycznie wzrasta liczba osób korzystających ze zbiorów biblioteki, o czym świadczą przygotowywane zestawienia statystyczne. Przeprowadzane badania sondażowe w postaci rozpowszechnionych ankiet i opracowanych analiz oraz rozmów indywidualnych z czytelnikami są elementem wzmacniającym pozycję biblioteki w środowisku lokalnym.

Biblioteka Pedagogiczna cieszy się dobrą opinią wśród czytelników.

Dobór zbiorów jest właściwy, uwzględnia potrzeby i oczekiwania użytkowników, chociaż – ze względu na trudności finansowe – jest niewystarczający ilościowo.

Działalność edukacyjna biblioteki polega na właściwym kształceniu umiejętności posługiwania się różnymi źródłami informacji w szerokim zakresie. Biblioteka jest częścią systemu edukacji i placówką kształcenia ustawicznego dla społeczności lokalnej. Zadania swoje realizuje poprzez pracę indywidualną z czytelnikiem, zajęcia grupowe organizowane pod kątem potrzeb nauczycieli i uczniów różnego typu szkół, instruktaż grupowy i indywidualny dla nauczycieli bibliotekarzy szkolnych.

Działalność dydaktyczna skierowana jest na popularyzację zbiorów oraz właściwego ich wykorzystania. Kształtuje pozytywne nastawienie użytkowników wobec literatury i czytania.

Stwierdzić należy, że biblioteka stanowi centrum edukacyjne środowiska lokalnego i pomaga czytelnikom w uzyskaniu poszukiwanych informacji, a zatem jest ważnym ogniwem kształcenia i doskonalenia.

Spis treści

Strona

II. Z bieżących prac

Doradców Metodycznych

1. Test z wiedzy samochodowej.....1
2. Sprawdzian wiadomości polonistycznych.....5
3. Ortograficzne ZOO..... 11
4. Dobry program w przedszkolu.....20
5. Lekcja języka rosyjskiego23
6. Mój sąd o „Przedwiośniu”.....27
7. Scenariusz lekcji w ZSZ32
8. Zajęcia w kształceniu zintegrowanym.....37

III. Biblioteka Pedagogiczna

1. Budowa i rola katalogu rzeczowego.....43
2. Kto szuka ten znajduje.....46
3. Biblioteka centrum edukacyjnym.....48

